

50 Kr., som jvares af Kommunens offentlige Stationer, blev forhandlet, men derpaa udsat til et senere Møde.

(Se næste Møde og jfr. Sagen Nr. 245/88 i Mødet den 5te Juli).

^{311/88}. Da Udvalget for Skolevæsenet i Skrivelse af 1ste d. M. havde indberettet, at der efter Sommerferien havde fundet en sa stor Indskrivning af Elever Sted i Søndre Drengeskole, at 3 af Skolens nederste Forføleklaser have faaet hver 35 og de andre 2 hver 36 Elever, medens Maximumsgænsen for Elevantallet i hver Klasse er 30, bifaldt Byraadet, at der oprettes en ny laveste Forføleklasse i omtalte Skole.

^{312/88}. Efter Indstilling af Indkvarteringskommissionen, der dertil er foranlediget af en af 3dje Dragonregiment i Skrivelse af 25de Juli d. A. derom fremsat Anmodning, bifaldt Byraadet under Forventning af Indenrigsministeriets Approbation, at de 2 Pulterkamre, som findes i Rytterietablisementets Underofficerboligs nordre Gavl, omdannes til 2 Kamre med Kaffelovn og tildeles de 2 Lejligheder, der bebos af Beslagsmedene Floer og Andersen, samt at de to tilstødende Pulterkamre, der nu kun faa Vys gennem de forstnævnte, hver forsynes med et lille Tagvindue, alt imod, at den dertil medgaaende Udgift, der er anslaaet til 220 Kr., forrentes med 6½ % aarlig.

^{318/88}. En fra det staaende Udvalg for den danske Kjøbstadsforening fremkommen Henstilling til Byraadet om at slutte sig til en af Udvalget paataenkt Adresse til Deres Majestæter Kongen og Dronningen i Anledning af Regeleringsjubilæet den 15de November d. A. blev forhandlet, men derpaa udsat til et senere Møde.

(Se næste Møde).

Mødet den 13de September.

^{328/87}. Fra Byggeudvalget for Opførelsen af en ny Borgerdrengefole forelaa følgende Skrivelse af 11te d. M. med derved som Bilag fulgte Skrivelse fra Arkitekt Kühnell til Udvalgets Formand af 10de d. M. — Skrivelsen er saalydende:

„Efter at Planen for den nye Borgerfolebygning nu har været behandlet af Bygningskommissionen og er bleven godkjendt med den i vedlagte Skrivelse fra Arkitekt Kühnell angivne

Endring, tillader Udvalget sig i Forbindelse med sin Indstilling af 4de ds. at indstille, at de af Kommissionen begjærte Reservetrapper anbringes paa den af Arkitekten opgivne Maade, og at dette Arbejde udføres som Tillægsarbejde efter Udvalgets Foranstaltning."

Arkitekt Rühnells Skrivelse af 10de d. M. er saalydende:

"I Bygningskommissionens Møde i Lørdags blev Projektet til den ny Borger-skole behandlet, og gik Kommissionens Erklæring ud paa, at den ikke havde noget at erindre ved Projektet, saafremt der, foruden den store Trappe i Midtpartiet, anbringes to mindre Reservetrapper, som skulde føre gennem alle Etager. Denne lille Forandring i Planen kan foretages uden at forstyrre den tidligere Inddeling, naar kun den ene Garderobe forlægges til den ene Ende af Gangen, idet nemlig de to Reservetrapper tænkes anbragte i de smaa frempringende Partier, hvorfra der da skaffes Udgang enten til Pladsen bagved Skolen eller til selve Legepladsen. Da den nævnte Forandring vil være af ringe Bekostning og kun gribe ind i Entreprisen for Tømmerarbejdet, tillader jeg mig, for at undgaa yderligere Forsinkelser, at foreslaa, at denne mindre Udgift afholdes som „Extraarbejde“ i Genhold til Konditionernes Bestemmelse herom.

Vedlagt følger de Tegninger, som sidst vare fremlagte for Byraadet, samt Hovedtegningerne til Skolen og Planen til en Reservetrappe. Jeg haaber imorgen at kunne tilstille Dem Detailtegning af Midtpartiet med den store Portal og de to Endepartier med de paatænkte Reservedøre."

Efter at Sagen var drøftet, vedtoges Byggeudvalgets i forrige Møde fremlagte Indstilling af 4de d. M. med de Endringer i Byggeplanen, der ere en Følge af foranstaaende Indstilling, der saaledes ogsaa bifaldtes. (Se Mødet den 25de Oktober).

^{363/87.} Efter at den i forrige Møde fremlagte Indstilling angaaende en ny Ordning af Kirkegaards- og Begravelsesvæsenet her i Byen var bleven drøftet, blev samme enstemmig vedtagen, hvorefter Sagen vil være at tilstille Stiftsoverigheden med Anmodning om at erhverve Kirke- og Undervisningsministeriets Samtykke til den foreslaaede Ordning.

^{417/87.} Fra Arbejdernes Byggeforening var der modtaget et Andragende af 12te d. M., hvori Foreningen under Henviisning til

den af Finansministeriet afgivne Resolution paa dens Andragende om at erholde et Laan af Statskassen til Fremme af dens Virksomhed, se Mødet den 7de Juni, anholder om, at Byraadet vil frajalde de af det opstillede under Nr. 3 og 4 i den af Budgetudvalget i Mødet den 8de Marts fremlagte Indstilling nærmere omhandlede Betingelser for Kommunens Garanti for et saadant Laan, idet Foreningen tilbyder yderligere at ville forøge Størrelsen af den af samme tilbudte Pantesikkerhed samt at underkaste sig et eventuelt Udvalgs Indseende med, at Pantet til enhver Tid er af den forudsatte Størrelse.

Dette Andragende blev henvist til Erklæring af Budgetudvalget. (Se Mødet det 18de Oktober).

⁴³⁹/₈₇. Til Efterretning toges en Skrivelse fra Aarhus Stiftsamt af 13de Juli d. A., hvori det meddeles, at Indenrigsministeriet under 10de j. M. har givet Samtykke til, at det i Mødet den 17de Maj forhandlede Magelæg imellem Kommunen og Kjøbmand A. Schjødt om tvende Grundstykker af Matr.=Nr. 48 a og Matr.=Nr. 117 af Markfjorderne maa finde Sted.

¹⁹⁷/₈₈. Kasse- og Regnskabsudvalget meddelte, at det i Genhold til den samme i Mødet den 7de Juni d. A. meddelte Bemyndigelse har forhandlet med Biskoppen om Kjøbet af Bispetøften, og at Biskoppen for sit Vedkommende er villig til at afhænde Tøften for 40,000 Kr., men at han har bortlejet Tøften endnu paa 4 Aar. Saaframt Kommunen maatte ville købe Tøften, kunde Forholdet ordnes saaledes, at Hovedlejerer, Kjøbmand Rasmussen, afstaar sin Lejeret med Undtagelse af et lille Stykke Havejord, medens de 3 andre Lejere, til hvem Rasmussen har gjort Fremleje, beholde den dem overladte Plads, der tillige med Rasmussens Havestykke udgjør ca. $\frac{3}{4}$ Tdr. Land, imod at der herfor, regnet fra 1ste Oktober d. A., udredes en aarlig Lejesgift af 250 Kr., medens Tiltrædelsen af Tøften iøvrigt sker strax, og Kjøbesummen først vil være at betale til 11te December d. A. eller i hvilken senere Termin, Byraadet maatte ønske, imod at Summen forrentes med 4 pCt. aarlig.

Byraadet bifaldt denne Ordning og vedtog at anmode Biskoppen om at gjøre Indstilling til Kirke- og Undervisningsministeriet om, at Salget maa finde Sted paa de anførte Vilkaar.

³⁰¹/₈₈. Efter fornøjet Behandling af den fra forrige Møde udsatte Forespørgsel fra 2den Generalkommandointendantur vedtog man at svare, at der fra Byraadets Side intet fandtes at erindre imod, at

Krigsbestyrelsen paa egen Befoiting forsyner Garnisonsingehuset med en Telefonstation til den for Kommunen for Stationer til offentlig Brug gjældende nedsatte Betaling.

^{302/88.} Der forelaa et Andragende fra Beboerne af Nørrebrogade om, at Gangstien, der gaar fra Knudrigsgade til Kirkegaardsvejen, maatte blive belagt med Tjærebeton.

Udvalget for Brolægningstværsenet havde i sin over Andragendet afgivne Erklæring anbefalet, at den ommeldte Gangsti forsynes med et 3 Alen bredt Bælte af Tjærebeton til en Sum af 630 Kr., for saa vidt de tilstødende Grundejere for egen Regning ville lade Forholdene inde ved deres Facader ordne med Regulering og Omlægning af Rendesten og Fortov, hvilken Foranstaltning efter Stadsingeniørens Overslag vilde koste 1200 Kr. og udgjøre ca. 2 Kr. pr. løbende Fod af hver af de tilstødende Ejendommers Facadelængder.

Da Byraadet bifaldt denne Indstilling, vedtoges det at tilbageføre Sagen til Udvalget med Anmodning om at søge at vinde Tilslutning hos Grundejerne for denne Plan.

(Se Mødet den 27de September).

^{305/88.} Patrouillebetjent H. Andersen havde andraget om, at Kommunen vilde yde ham et Tilskud, enten ved at forsyne ham med de fornødne Kør eller betale ham 400 Kr. til Kjøbet af disse, til at faa det aabne Vandløb, der bortleder Vandet fra Kloaken i Frederiksballe, omdannet til en lukket Ledning paa den Strækning af 65 Alen, i hvilken Vandløbet gaar over den ham tilhørende Ejendom, Frederiksballe Nr. 112.

Udvalget for Brolægningstværsenet havde i sin over Andragendet afgivne Erklæring udtalt, at ihvorvel det vilde være meget ønskeligt, at det omhandlede Vandløb i sin Helhed blev omdannet til en Kloak, kunde det dog ikke anbefales at bevilge det foreliggende Andragende, som kun angik en Del af Vandløbet. Derimod vilde det som anført være et Gode, at Vandløbet paa hele Strækningen kunde blive omdannet til en Kloak, som da kunde lægges dybere, og hvorved det vilde blive muligt at sænke Afløbet fra Frederiksballe og endvidere at forbedre Afløbsforholdene fra Jægergaardsvejen, der ikke for Tiden ere tilfredsstillende.

Omføtringerne herved ville efter Stadsingeniørens Overslag udgjøre: for Kloakeringen af Vandløbet 1400 Kr. og for Forandring — for Jægergaardsvejens Skyld — af den nuværende Stenkiste under

Frederiksballe 400 Kr., hvilken sidste Udgift Kommunen maatte bære alene, medens Udvalget formener, at sin Halvdelen af de forstnævnte Udgifter skulle være Kommunen vedkommende.

Da Byraadet fandt dette Forslag antageligt, anmodede man Udvalget om at indlede Forhandlinger med alle vedkommende Grundejere for at opnaa deres Tilslutning til Planens Udførelse.

^{313/88.} Da Kjøbmand Chr. P. Spliid har ønsket at udtræde af Havneudvalget paa Grund af, at han er bleven Regnskabsfører ved Havnevæsenet, valgte man i hans Sted Kjøbmand Jens Tramslev til Medlem af omtalte Udvalg.

^{315/88.} Handelsgartner S. J. Mundt havde klaget over og fordret Erstatning, fordi den af ham behøvede Kjelderlejlighed i Nørrebrogade Nr. 4 ved det stærke Regnshyl den 31te j. M. var bleven oversvømmet, da den i Gaden nedlagte Kloak ikke havde kunnet modtage det fra Randers Landevej og Guldbergsgade kommende Vand.

Udvalget for Brolægningsvæsenet havde i sin over Sagen afgivne Erklæring oplyst, at da Kjelderen i den omhandlede Ejendom ligger lavere end Randers Landevej, og der ikke er sørget tilstrækkeligt for Afløb, er det meget naturligt, at Vandet under stærke Regnshyl trænger ned i Kjelderen, særligt naar den udenfor Ejendommen værende Rumme tilstoppes, som det er sket ved den her omhandlede Lejlighed. Da imidlertid den Kloak, hvortil Rummen har Nedløb, er en privat Ledning, der i sin Tid er anlagt af Amtet efter Anmodning af den daværende Ejer, har Kommunen ingen Skyld i det skete, og Udvalget kan derfor ikke tilraade Byraadet at tage noget Hensyn til Klagen.

Da Byraadet kunde tiltræde, hvad Udvalget saaledes havde ytret, besluttede man at svare Andrageren i Overensstemmelse hermed.

^{316/88.} En Del Lejere af de Haver, der i de senere Aar ere bleve anlagte i Mølleengen langs Løvejen, havde klaget over, at den tidligere imellem Bejen og Engen værende aabne Grøft var bleven tilkastet, hvorved der, naar det regner stærkt, ved Oversvømmelse fra det foranliggende høje Terræn bevirkes Skade i deres Haver.

Da imidlertid Udvalget for Byens og Omegns Forskønnelse havde oplyst, at den omhandlede Grøft var tilkastet af Møllejer Weis, forinden Andragerne lejede deres Haver af denne, og Afløbsforholdene nedenfor Løvejen forøvrigt ikke vare forandrede siden dette Tidspunkt, blev denne Klage afvist som Byraadet uvedkommende.

^{317/88.} Fra Gartner N. P. Mikkelsen var der paa ny modtaget et Andragende (et tidligere Andragende i lignende Retning blev

endelig behandlet i forrige Møde), hvori han klager over, at Vandet atter ved det den 31te j. M. stedfundne hæftige Regnshyl har forarsaget Oversvømmelse ved Foden af Knudrisbakke og er trængt ind i hans Hus, hvor det navnlig har ødelagt Kælderen og desuden har medført forskjellige Ødelæggelser i hans Have, hvorfor han fordrer en Stadeserstatning af ialt 150 Kr.

I sin over Andragendet afgivne Erklæring af 10de d. M. havde Udvalget for Brolægningssvæsenet udtalt:

„Den under Arbejde værende Regulering af Opgangen til Knudrisbakke bewirkede, at Vandet fra Udstæringen under det stærke Regnshyl den 31te August tog en noget anden Retning end under tidligere Nedslag og banede sig Vej ned i den af Slageren benyttede Kælder. Hertil maa dog bemærkes, at der i Bygningens Gavl i Flugt med Jordoverfladen fandtes 3 aabne Lufthuller ned til Kælderen, og at det var igjennem disse, at Vandet særlig trængte ind. Være disse blevne tilstoppede, vilde den paaflagede Skade ikke være sket. Udvalget lod uophødelig Kælderen øje tom, Sandet udbære og de der henlagte Kartofler rensse. Det formener, at det Erstatningskrav, som her gjøres gjældende, er alt for vidtgaaende og kan ikke anbefale Byraadet blot tilnærmelsesvis at yde den begjærede Erstatning.“

Uagtet Byraadet i det væsentligste maatte slutte sig til Udvalgets Betragtning af Forholdene, vedtog man efter Omstændighederne at tilhyde Andrageren et Beløb af 50 Kr., saafremt han dermed maatte erklære sig tilfreds.

(Se Mødet den 18de Oktober).

³¹⁸/₈₈. Efter fornyet Behandling af den fra forrige Møde udsatte Sag om en Adresse til Deres Majestæter Kongen og Dronningen i Anledning af Regeringsjubilæet den 15de November d. M. vedtog man at slutte sig til det derom fremkomne Forslag, dog tillige under Tilrædelse af, hvad der herom var ytret i en fra Borgmesteren i Fredericia modtagen Skrivelse af 8de d. M. (Se Mødet den 18de Oktober).

³²⁰/₈₈. Arbejdsmand Peder Peder Jensen havde klaget over, at Kloaken udenfor den ham tilhørende Ejendom, Paradisgade Nr. 6, under det stærke Regnshyl den 31te j. M. ikke var i Stand til at optage det tilstrømmende Vand, hvorfor det strømmede ned i Kælderen i hans Ejendom og gjorde en Del Skade, som han fordrer erstattet med 70 Kr. 55 Bre.

Udvalget for Brolægningsvæsenet oplyste efter foregaaende Undersøgelse af Sagens Omstændigheder, at der ganske vist ved den omhandlede Lejlighed har fundet Oversvømmelse Sted i Gaden, men da dette ikke har været Tilfældet tidligere, maa det formodes, at Risten til den Nedløbskumme, som findes i Rendestenen udenfor den paagjældende Ejendom, og hvorfra der fører et 9" Rør lige ned i Hovedkloaken, har været tilstoppet af Smuds. Vandet er da løbet ned i den lavtliggende Stjælder, uden at der fra Ejeren Side er gjort noget for at forhindre det ved at tilstoppe Nedgangen eller optage Kloakristen m. v. Efter at Oversvømmelsen havde fundet Sted, har Ejeren forlangt Hjælp af Brandkorpsen til Udpumpning af Vandet uden foregaaende Anmeldelse til Brolægningsudvalget, ligesom han ogsaa har ladet de af ham foranstaltede Istandsættelsesarbejder foretage uden først at henvende sig til Udvalget, som burde have haft Underretning herom, saafremt Andrageren vilde fremsætte Erstatningspaastand imod Kommunen.

Under disse Omstændigheder henstillede Udvalget Sagen til Afgjørelse af Byraadet, der erklærede sig villigt til at godtgjøre Andrageren de af ham til Udpumpning af Vandet ved Brandpostenes Hjælp havte Udgifter til Beløb af 15 Kr. 20 Ore, saafremt disse Penge virkelig ere blevne erlagte til Brandvæsenet, hvorimod Byraadet iøvrigt maatte betragte Skaden som hændelig og Erstatningen for Kommunen uvedkommende.

(Se Mødet den 18de Oktober).

Under Behandlingen af denne Sag vedtog Byraadet yderligere at anmode Brandkommissionen om at stille Brandmandskab og Brandredskaber til Raadighed til Bortskaffelse af Vand fra Bygninger i Oversvømmelæstilsælde, saaledes at de hertil medgaaende Omkostninger opføres paa en jærlig Konto uden Byrde for Brandvæsenets sædvanlige Budget.

^{321/88.} Efter Indstilling af Udvalget for Legatvæsenet vedtog man at uddele 450 Kr. af Renterne af det friegerste Legat for Aarhus Haandværkssvende og Lærlinge saaledes, at Smedkerisvend Andreas Christensen og Skomagerisvend Peter Marius Bach faa hver 100 Kr., Malskarbejder Due Gammelgaard, Malerisvend Mikkel Mikkelsen, Smedkerisvend Joh. Fr. Rasmussen og Smedkerisvend Johan Andr. Rasmussen hver 50 Kr., Smedkerlærling Carl Christian Christensen 30 Kr. og Smedelærling Emil Stigaard 20 Kr.

³²³/₈₈. Fra en Del Beboere af Nørregade var der indkommet Besværing over, at Kloaken i Gaden ved stærkt Regnstyk ikke er i Stand til at modtage det tilstrømmende Vand, hvorved der bevirkes Oversvømmelse i deres Kjældere til Ulejlighed og Skade for dem.

Udvalget for Brolægningsvæsenet havde i sin over Sagen afgivne Erklæring oplyst, at den Kloak, som fra den nederste Ende af Teglgårdsgade er lagt igjennem Nørregade og Paradisgade til Borrebæksens Kloak, er utilstrækkelig til at optage de Vandmasser, som komme fra de nordligere beliggende Kvarterer, af hvilken Grund Udvalget allerede før Klagen Modtagelse havde besluttet endnu i dette Efteraar at lægge en Ledning fra Kloaken paa Hjørnet af Teglgårdsgade og Nørregade igjennem Ejendommen Nr. 41 paa Nørregade til den murede Borrebækskloak, der passerer denne Ejendoms Grund, i hvilken Anledning Udvalget havde afluttet en Overenskomst med Ejeren, Grosserer S. Christensen. Ved denne Foranstaltning ville Afløbsforholdene saavel i Nørregade som i Paradisgade betydelig forbedres, og de paaflagede Oversvømmelser forhaabentlig fremtidig forhindres.

Da Byraadet bifaldt dette Forslag, besluttede man at jvare Andragerne i Overensstemmelse hermed.

(Se Mødet den 27de September under Sag ³³³/₈₈).

Extra-Møde den 22de September.

³⁴⁹/₈₈. Det vedtoges, under Forudsætning af, at det maatte befræste sig, at Hans Majestæt Kongen agter at gjæste Byen i Anledning af de her i Egnen i den nærmeste Tid forestaaende større Troppemanøvrer, at rette en Anmodning til Hans Majestæt om at deltage i en af Kommunen foranstaltet Festsiddag. Idet det bestemtes, at Afdgangen udenfor de særlig indbudnes Kreds ogjaa skulde staa aaben for andre mod Erlægning af Betaling, overdroges det til et Udvalg, bestaaende af Formanden, Mørk, Hald, Speyer, Meyer, Kruse og Meulengracht, at træffe de i ommeldte Henseende fornødne Foranstaltninger, hvorhos Formanden, Mørk og Hald særlig udvalgtes til som Deputation at overbringe Hans Majestæt Byraadets Indbydelse, naar de maatte skønne Tidspunktet hertil belejligt. (Se Mødet den 11te Oktober).